

Mfv.III.10.030/2013/3.szám

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek a jogtanácsos által képviselt Megyei Kormányhivatal Nyugdíjbiztosítási Igazgatósága alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Tatabányai Munkaügyi Bíróságon 5.M.272/2012. szám alatt indított és a Tatabányai Munkaügyi Bíróság 2012. október 18-án kelt 5.M.272/2012/17. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Tatabányai Munkaügyi Bíróság 5.M.272/2012/17. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárásban felmerült illetéket a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes 2011. augusztus 1-jén bejelentett rendszeres szociális járadék iránti igényét a nyugdíjbiztosítási igazgatóság 2012. február 23-án kelt határozatával elutasította azon indokkal, hogy

ugyan az össz-szervezeti egészségkárosodása 45%-os mértékű 2004. június 1 óta és az a kereső tevékenységének fennállása alatt keletkezett, azonban annak megszűnését követő 24 hónapon túl terjesztette elő igényét.

A fellebbezés folytán eljáró Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság 2012. április 25-én kelt másodfokú határozatával az elsőfokú döntést helybenhagyta és a fellebbezést elutasította. Megállapította, hogy a felperes részére

- 2005. február 22-től 2008. június 30-ig rokkantsági nyugdíjat folyósítottak,
- 2008. július 1-jétől 2008. július 21-ig az igényét bírálták el,
- 2010. augusztus 13-tól 2010. november 29-ig a rokkantsági nyugellátás iránti eljárás volt folyamatban,
- 2010. december 27-től 2011. július 31-ig Flt. szerinti ellátást folyósítottak.

A fentieken túl az igénylő 2005. február 2-től 2010. december 16-ig a S. Kft. alkalmazásában állt és ezen idő alatt volt 2010. február 16-tól október 10-ig táppénzes állományban. Mivel a felperes azon kereső tevékenysége, amely alatt a 45%-os össz-szervezeti egészségkárosodása keletkezett 2005. január 31-én megszűnt, ezért ez utóbbi táppénzes időszakot nem lehetett a 24 hónapos jogvesztő igényérvényesítési határidő szempontjából figyelembe venni [387/2007.(XII.23.) Korm. rendelet (Kr.) 5. § és 10. § (1)-(3) bekezdés].

A határozatot a felperes keresettel támadta meg a munkaügyi bíróság előtt és kifogásolta, hogy a határidő számításánál a bírósági eljárási határidőket és a 2005. február 2-től december 16-ig terjedő táppénzes időszakot nem vették figyelembe, pedig ezen idők figyelmen kívül hagyásával az igényét a törvény által meghatározott 24 hónapos határidőn belül terjesztette elő. Ezért az alperesi és a másodfokú határozat hatályon kívül helyezését kérte.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, fenntartva határozatában és a másodfokú határozatban megállapított tényállást és döntést, annak jogi indokaival együtt.

A Tatabányai Munkaügyi Bíróság 5.M.272/2012/17. számú ítéletével mind a másodfokú, mint az elsőfokú társadalombiztosítási határozatot hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte.

Ítéletének indokolásában a munkaügyi bíróság idézte a Kr. 5. § (1) bekezdésében, valamint a 10. § (1)-(3) bekezdéseiben írt rendelkezéseket, továbbá a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) végrehajtására kiadott

168/1997.(X.6.) Korm. rendelet (R.) 1. §-ában írtakat. Tényként rögzítette a munkaügyi bíróság, hogy a felperesnek nem vitásan 40%-ot meghaladó össz-szervezeti egészségkárosodása van, amely keresőtevékenységének fennállása alatt keletkezett és ezen jogviszonya 2005. január 31-én szűnt meg. Vizsgálva azonban az igény érvényesítésére nyitva álló jogvesztő 24 hónapot, arra a megállapításra jutott, hogy a rokkantsági nyugellátással kapcsolatos bírósági eljárás ideje nem vehető figyelembe, mint levonandó időszak. Ezt alátámasztandó hivatkozott a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 110. § (1) bekezdésében és 127. §-ában írtakra.

Figyelembe vehetőnek találta azonban a Kr. 10. § (3) bekezdés a) pontjának értelmezésével a 2010. február 16-tól 2010. október 10-ig terjedő táppénzes időszakot és így megállapította, hogy a felperes a 24 hónapos jogvesztő határidőn belül terjesztette elő rendszeres szociális járadék iránti igényét. Az ítélet indokolása szerint a Kr. 10. § (3) bekezdés a) pontjának értelmezésekor abból kellett kiindulni, hogy az ott hivatkozott keresőtevékenység a jogszabály komplex értelmezése alapján a Kr. 10. § (2) bekezdésében írt azon keresőtevékenységet jelenti, amely alatt a legalább 40%-os egészségkárosodás keletkezett. Az előbbiek mellett a Kr. 10. § (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott táppénzre a Kr. további feltételt nem tartalmaz, így az igényérvényesítési határidő számításánál a fenti időpontot követően folyósított táppénz idejét figyelmen kívül kell hagyni, függetlenül attól, hogy azt keresőtevékenység ideje alatt vagy annak fennállása nélkül folyósították. Ezen értelmezést támasztják alá a Kr. 10. § (3) bekezdésének további pontjai is, amelyekből megállapítható, hogy az ott hivatkozott ellátásokat és azok igényérvényesítés idejét attól függetlenül figyelmen kívül kell hagyni, hogy a keresőtevékenység fennállt-e abban az időben vagy sem. Ezért a bíróság megállapította, hogy az alperesi határozatok törvénysértő módon rendelkeztek a rendszeres szociális járadék megállapítása iránti igény elutasításáról és a társadalombiztosítási határozatokat a Pp. 339. § (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte azzal, hogy a megismételt eljárásban az alperesnek a bírósági eljárás során lefolytatott bizonyítás eredményének figyelembevételével - vagyis hogy az igényérvényesítési határidőt a felperes betartotta - kell a további feltételeket vizsgálni, nevezetesen, hogy a rendszeres szociális járadék folyósításának egyéb jogszabályi feltételei a felperes esetében fennállnak-e és ezt követően hozható határozat az ellátásra való jogosultság megállapításáról.

A munkaügyi bíróság ítélete ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel és annak hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő döntés hozatalát kérte. Álláspontja szerint a munkaügyi

bíróság ítélete törvénysértő, mert téves jogszabályi értelmezésen és alkalmazáson alapul. A bíróság értelmezése alapján nem az a keresőtevékenység, amely alatt az egészségkárosodás keletkezett, hanem egy későbbi keresőtevékenység alapján járó táppénz sem számít bele a jogvesztő határidőbe. A bíróság indokolása szerint a Kr. 10. § (3) bekezdés a) pontjában szereplő táppénzre a Kr. további feltételeket nem tartalmaz. A Kr. 10. § (3) bekezdés a) pontja szerinti fogalom nem értelmezhető kiterjesztően. Az egészségkárosodás idején fennálló keresőtevékenységet közvetlenül követő táppénz ún. passzív táppénzt jelenthet csak. A Kr. 10. § (2) bekezdése kifejezetten rögzíti, hogy az igényt annak a keresőtevékenységnek a megszűnésétől számított 24 hónapon belül kell benyújtani, amelynek során az egészségkárosodás bekövetkezett. A határidőbe nem számít bele a keresőtevékenység megszűnését követően járó táppénz, amely azon keresőtevékenység megszűnését jelenti, amely alatt a felperes egészségkárosodása keletkezett. Amennyiben a jogalkotói szándék nem konkrétan az egészségkárosodás kialakulása idején fennálló keresőtevékenység meghatározására irányult volna, úgy a „bármely” fogalom használata lett volna indokolt. A felperes egészségkárosodása 2004. év óta folyamatosan fennáll. Egy új jogviszony alatti vagy azt követő keresőképtelen táppénzes állomány nem jelentheti az ellátás megállapíthatóságát, nem számítható be kieső időszakként a rendelkezés helyes értelmezésével. Az alperesi álláspont szerint a bíróságnak a Kr. 10. § (3) bekezdésével kapcsolatos értelmezése nem helytálló, mert az itt felsorolt kieső idők között szerepel - b) pontban - az Flt. szerinti pénzbeli ellátások folyósításának időtartama is, melyekre a következtetése nem alkalmazható.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet - a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján - tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem megalapozott.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek a Kr. 10. § (2) és (3) bekezdésében írtak alkalmazhatóságával kapcsolatos jogi következtetés téves voltát panaszolta. A felülvizsgálati kérelem tartalma alapján tehát a Kúria a jogerős ítéletet a Kr. 10. § (3) bekezdése és (2) bekezdése alapján vizsgálta felül.

Elsődlegesen utal a Kúria arra, hogy a Kr. 10. § (2) bekezdése alapján a rendszeres szociális járadék iránti kérelmet az R. 1. §-a szerint a nyugdíjbiztosítási igazgatósághoz az erre rendszeresített nyomtatványon vagy elektronikus úrlapon kell benyújtani annak a keresőtevékenységnek az időtartama alatt, vagy a megszűnésétől számított 24 hónapon belül, amelynek során az egészségkárosodás bekövetkezett. A határidő elmulasztása jogvesztő.

A munkaügyi bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes esetében e szabályt alkalmazni kell. A peradatok szerint a felperes 2011. augusztus 1. napja előtt rendszeres szociális járadékot a Kr. 10. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően nem igényelt, az össz-szervezeti egészségkárosodása, illetve korábban munkaképesség-csökkenése pedig 2004. június 4-től fennáll.

A Kr. 10. § (3) bekezdés a) pontja szerint a 24 hónapos jogvesztő határidőbe nem számít bele a keresőtevékenység megszűnését követően járó táppénz időtartama. Téves a munkaügyi bíróság jogértelmezése akkor, amikor bármikor bekövetkező táppénzes időszak beszámítását lehetővé tevő jogértelmezésre jutott. A rendelet kifejezetten kimondja, hogy a jogviszony megszűnését követő - és itt ezen meghatározásnak van kifejezetten jelentősége - időre járó táppénzes időszakot lehet a 24 hónapos idő intervallum számítása során figyelmen kívül hagyni. Tehát nem bármikor és nem egy másik munkaviszony idejének fennállása alatt, hanem közvetlenül azon munkáltatónál megszűnt jogviszonyt követő táppénzes idő vehető figyelembe, amely munkáltatónál az össz-szervezeti egészségkárosodás bekövetkezett. Ezt az értelmezést támasztja alá a Kr. 10. § (2) bekezdésében írt rendelkezés is, amely szerint az igénybejelentést annak a keresőtevékenységnek az időtartama alatt vagy a megszűnéstől számított 24 hónapon belül kell benyújtani, amelynek során az egészségkárosodás bekövetkezett.

A bírósági eljárás idejével kapcsolatban helyesen foglalt állást a munkaügyi bíróság, ezzel egyebekben a Kúriának nem volt módja a felülvizsgálati eljárásban foglalkozni, mert ezt a jogkérdést a kérelem nem érintette.

Mindezen indokokra figyelemmel a Kúria a munkaügyi bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét elutasította a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján.

Az alperes a munkaügyi bírósági és a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megtérítését nem kérte, ezért a Kúria e tárgyban a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján mellőzte a határozathozatalt, míg az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárás illetékét a Tny. 81. §-a értelmében a magyar állam viseli.

Budapest, 2014. január 6.

Dr. Zánthy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Patassyné
dr. Dualszky Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k.
bíró

A kiadmány hitelél:

kúriai tisztviselő